

OPŠTI PREGLED I ZAKLJUČAK

Proučavanja seksualnih odlika velikog sedalnog useka vršena su na 102 karlice, od kojih je 56 pripadalo osobama muškog pola, a 46 osobama ženskog pola. Karlice su pripadale osteološkoj zbirci Anatomskog instituta Medicinskog fakulteta u Lionu. Sve karlice su bile normalne konfiguracije i bez patoloških promena. Na osnovu naših proučavanja došli smo do sledećih rezultata:

1. Širina useka, merena od zadnje donje bedrene bodlje do vrha *spinae ischiadicae* iznosila je prosečno i desno i levo na muškim karlicama 57,8 mm. Na ženskim karlicama srednja vrednost širine je iznosila 58,2 mm desno i 58,5 mm levo.

2. Dubina useka merena od linije širine do najdublje tačke velikog sedalnog useka je bila veća kod muških nego kod ženskih i u proseku iznosila na muškim karličnim kostima desno 39,5 mm, a levo 39,8 mm, dok je na ženskim iznosila desno 36 mm, i levo 36,8 mm.

3. Rastojanje između zadnje donje bedrene bodlje i tačke u kojoj dubina useka seče širinu useka je u proseku veća kod žena i iznosi desno 28,9 mm, a levo 29,8 mm, dok kod muškaraca odgovarajuća dimenzija iznosi u proseku 22 mm i levo 21,8 mm.

4. Indeks gornjeg dela velikog sedalnog useka iznosio je za muške karlične kosti prosečno desno 0,53 a levo 0,54. Za ženske kosti indeks je iznosio prosečno desno 0,80, a levo 0,81.

5. Na osnovu statističke obrade ispitivanog materijala vidimo da se na osnovu vrednosti indeksa može precizno utvrditi pol u 75% slučajeva. Međutim postoje izvesne teškoće prilikom merenja dimenzija velikog sedalnog useka jer je *spina ischiadica* često slomljena ili erodirana.

Na kraju možemo zaključiti da je metoda određivanja pola na osnovu dimenzija velikog sedalnog useka karlične kosti vrlo korisna naročito u antropologiji u slučajevima kada se pol određuje samo na osnovu jedne karlične kosti. Metoda je pouzdana jer daje u velikom broju slučajeva tačan rezultat. U izuzetnim slučajevima kojih teorijski može biti do 25% granične vrednosti dimenzije se podudaraju.

Karlice koje smo ispitivali pokazivale su sledeće seksualne karakteristike: muške kosti su bile desno u 87% slučajeva pouzdano muške i levo u 89% slučajeva; a ženske karlične kosti su u 66% slučajeva desno i u 70% slučajeva levo bile pouzdano ženske. Prema tome sve karlice čiji indeks gornjeg dela velikog sedalnog useka pokazuje vrednost manju od 0,70 su pouzdano muške, a sve karlice su indeksom većim od 0,70 su pouzdano ženske.